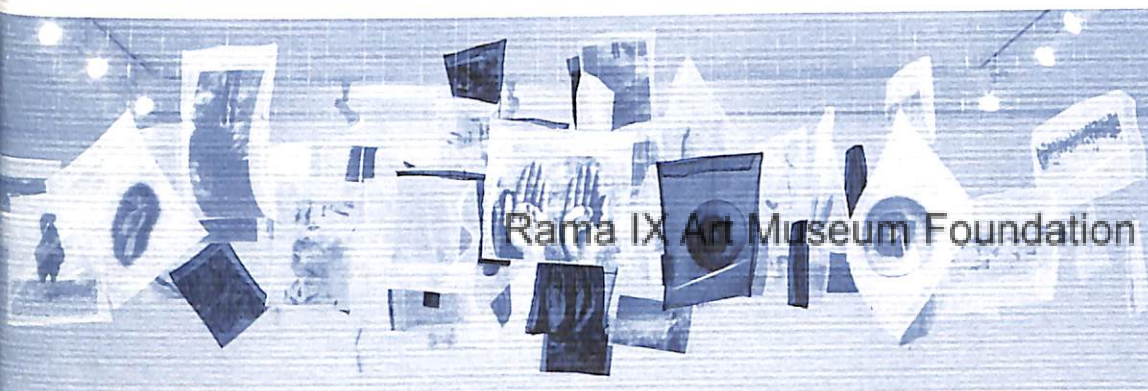

วิมลมาลย์ ชันระขานะ
ภาษาความฝัน

Rama IX Art Museum Foundation

Language of Dreams

Vimonmarn Khanthachavana.

May 12 - June 16, 2001.

Bangkok University Art Gallery

ภาษาพื้นและสัญลักษณ์ในงานศิลปะของวิมลมาลย์

‘ความฝัน’ เป็นที่มาของความคิดและความมั่นใจในการสร้างสรรค์ให้เขาขอคิดเป็นหัวใจมาวนหลายศตวรรษ ความฝันที่กล่าวถึงนี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคนนามรวมทั้งศิลปิน ในระหว่างการนอนหลับภาพของความฝันนั้นปรากฏในงานศิลปะเป็นคุณูปการสำคัญที่ไขไปสู่โลกภายในของศิลปินไม่ว่าจะเป็นส่วนที่ซ่อนเร้นอยู่ในจิตใต้สำนึก มุมมืดของจิตใจ ความปรารถนา ความกลัว ความรู้สึกเกินขีดหรือความทรงจำ

ความฝันเป็นอีกมิติหนึ่งซึ่งแตกต่างไปจากสภาพและความรู้สึกของเราในขณะที่ตื่นอยู่ ภาพต่างๆ ที่ปรากฏในความฝันมักจะไม่มีความเด่นชัด ดูราวกับเป็นจริงในขณะที่ยหลับ ภาพเหล่านั้นจะถูกละเลียงส่องคิดถึงความจำ และถูกแจกจ่ายไปสู่ลิ้นหรือทั้งห้า หากเป็นภาพก็จะเป็นเรื่องของเหตุการณ์ในอดีตที่ตาเป็นต้น ด้วยเหตุนี้ความฝันจึงกลายเป็นสิ่งที่ยึดติด นักจิตวิทยาบางท่านได้กล่าวว่า ความฝันนั้นยังไม่เป็นความฝันจนกว่าเราจะตื่นขึ้น และหากเราจะจดจำความฝันได้มากนักก็เพียงได้ขึ้นอยู่กับว่าจิตของเราจะสามารถถลายภาพรูป รส กลิ่น เสียง ไปสู่สมองได้มากน้อยแค่ไหน

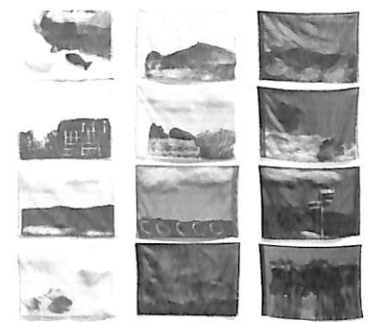
ที่มาของความฝันมีหลายลักษณะอาจจำแนกได้ว่า ความฝันมีที่มาจากเหตุการณ์นอก เช่น ประสบการณ์ ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่างๆ หรือเหตุการณ์ที่มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบต่อการรู้สึกสัมผัส ความฝันที่มาจากเหตุการณ์ในซึ่งเกี่ยวข้องกับจิต ความคิด ความทรงจำและความปรารถนา บางครั้งความฝันเป็นมูลเหตุให้ความรู้และความคิดใหม่ที่เราไม่เคยรู้หรือเคยคิดมาก่อน รวมทั้งยังเป็นเครื่องบอกเหตุการณ์ล่วงหน้าได้ก็ยกได้เช่นเชื่อกับไม่ว่าความฝันจะมีมูลเหตุมาจากสิ่งใดก็ตาม สิ่งที่ถูกเก็บซ่อนอยู่ในจิตใต้สำนึกได้แปรปรวนเป็นความฝัน ซึ่งมักจะไร้ความเป็นเหตุเป็นผลและประหลาดในลักษณะของภาพที่เป็นสัญลักษณ์ ความฝันโดยทั่วไป มักจะเป็นเรื่องราวตัวโดยตรงและมีอารมณ์สับสนในรูปของสัญลักษณ์ ถ้ามีลักษณะเป็นนิมิตจะแสดงถึงความขัดแย้ง ซึ่งจะเป็นผู้เข้าเงื่อนไขแบบเรขาคณิต และเรื่องราวของความฝันตลอดจนการใช้สัญลักษณ์ของตนได้ดีกว่าผู้อื่น เป็นที่น่ายินดีว่าในประวัติศาสตร์ของศิลปะมีหลายท่านได้บันทึกภาพความฝันของตนด้วยการใช้สัญลักษณ์เป็นสัญลักษณ์ ค่อนข้างการแสดงออกของสัญลักษณ์ที่ปรากฏในงานอาจจะเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เป็นที่รู้จักคุ้นเคยในวิถีชีวิตประจำวัน แต่ในขณะเดียวกันสัญลักษณ์นั้นๆ อาจมีความหมายเฉพาะเจาะจงเฉพาะตัวคนโดยที่ไม่มีอะไรที่เข้าใจได้ เราอาจจะไม่สามารถเข้าถึงความหมายหรือที่มาของสัญลักษณ์เหล่านั้นโดยปราศจากบริบทที่เป็นรากฐานอันมั่นคงของนักเขียนหรือจิตรกรนั้นๆ และด้วยความรู้สึกที่เรานึกถึงว่าความฝันนั้น

๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

การศึกษาในเรื่องของความผันและการใช้สัญลักษณ์ในงานศิลปะของศิลปินเป็นสิ่งที่น่าสนใจ เพราะจะมีความแตกต่างไปจากตำราการแปลความผันหรือการทำนายผันที่มีผู้รู้หลายชาติหลายภาษาได้เขียนไว้ ความผันในงานศิลปะของศิลปินเป็นภาษาเฉพาะบุคคล ซึ่งท้าทายให้ผู้ชมงานได้ลองใช้ประสบการณ์และความรู้สึกเข้าสัมผัสหรือในบางกรณีผู้ชมผลงานต้องใช้สมาธิในการปรับความรู้สึกของตนให้เข้าสู่มิติแห่งความผันของศิลปิน

วิลมาลย์ ชินธะวณะ เป็นศิลปินอีกผู้หนึ่งซึ่งงานศิลปะที่สร้างสรรค์ขึ้นนั้น มีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับความเป็นโดยตรง วิลมาลย์เริ่มทำงานที่มีเนื้อหาสาระในแนวนี้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 ขณะที่ยังศึกษาอยู่ในประเทศญี่ปุ่น ผลงานในช่วงนี้มีรูปแบบเป็นนามธรรม ประกอบด้วยรูปทรงที่เป็นวงก้นหอย (Spiral) และวัตถุทรงกลมคล้ายก้อนหิน เนื้อหาของความฝันเป็นเรื่องเกี่ยวกับความตาย ซึ่งศิลปินได้ทำต่อเนื่องกันมาจนถึงปี พ.ศ. 2541 หลังจากนั้นความฝันของวิลมาลย์ได้คลี่คลายจากความตายมาเป็นฝันถึงสิ่งต่างๆ เมื่อยได้ร่วมทำงานแนวอินสตอลเลชั่นกับลูกยา รับเบีย (Luisa Rabbia) ศิลปินหญิงชาวอิตาลีใน นิทรรศการ อัลเทอร์ อีโก ซึ่งเป็นนิทรรศการที่จัดโดยสหภาพยุโรป และมหาวิทยาลัยศิลปะกร ในปี พ.ศ. 2542 งานชุดนี้มีชื่อว่า "My Secret Dreams" มีเรื่องราวเนื้อหา

เกี่ยวกับการแสดงภาพความฝันของ เดวิด วิลเลียมส์ถ่ายทอดภาพความฝันเป็นรูปสัญลักษณ์ของสิ่งต่างๆ ที่บรรจุอยู่ภายในเปลือกหมอน ทำจากผ้าที่โปร่งบาง ติดตัวอยู่บนหนังเปลือกหมอนแต่ละใบจะมีภาพต่าง ๆ อันเป็นเรื่องราวของความฝันในแต่ละวันของศิลปิน ผลงานชุดนี้เป็นเสมือนการบันทึกความทรงจำของความฝันในสมุดบันทึกรายวัน “ภาษาความฝัน” (Language of Dreams) ซึ่งเป็นผลงานที่วิลเลียมส์สร้างสรรค์ขึ้นในปัจจุบัน มิได้เป็นการบันทึกเซน-
 ฐานที่พิถีพิถันจนเกินไป แต่แนวคิดของงานคือการตีความภาพของความฝัน ศิลปินเชื่อว่าความฝันเป็นภาพสะท้อนของจิตใต้สำนึก ภาพปรากฏในความฝัน
 อาจจะมีลักษณะ โดยตรงหรือสื่อความหมายในรูปของสัญลักษณ์ ซึ่งมีสวนช่วยให้ผู้ฝันได้ประจักษ์และเข้าใจตนเองมากยิ่งขึ้น

วิมลมาลัยตีความภาษาภาพความฝันของตนเองตามความเข้าใจส่วนตัว หลังจากนั้นก็บันทึกภาพความฝันนี้เพียงจดจำได้ด้วยการถ่ายทอดเป็น
รูปสีน้ำเงิน ใช้รูปแบบที่เป็นรูปธรรมในการแสดงออก โดยการถ่ายภาพวัตถุสิ่งของและเหตุการณ์ในสนามชีวิตจากที่มีลักษณะใกล้เคียงกับภาพความฝัน
ในฝันมาทรงไว้ภาพเหล่านั้นจะนำมาบรรจุไว้ในเปลือกหอยอันละเอียดของเอกสาร ซึ่งเป็นตัวนำแก้วสีด้านและสีขาว ข้างบนจะนำมาบรรจุในกล่องพลาสติกใส
มั่งเสียง หอยเป็นจึงห่ออย่างต่อเนื่อง

ในลักษณะ 3 มิติ ทั้งภาพที่ปรากฏเป็นสัญลักษณ์ และลักษณะของการติดตั้งงาน ให้ผลกระทบทางสายตาและผลกระทบเชิงจิตวิทยา การเคลื่อนไหวของผู้ชมภาพภายในพื้นที่ของห้องแสดงงานมีหลายลักษณะ การเคลื่อนไหวของร่างกายและสายตาเพื่อดูภาพบนผนัง ภาพบนพื้น ภาพที่ลอยอยู่กลางอากาศ ทำให้ผู้ดูกลายเป็นส่วนหนึ่งของบรรยากาศและมีมิติแห่งความฝันโดยปริยาย

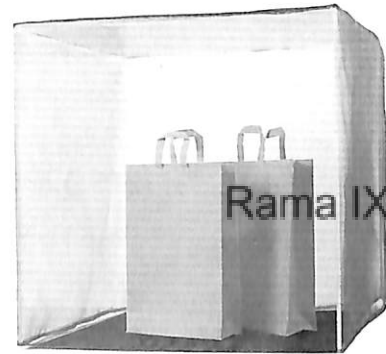
ภาพของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในงาน แสดงให้เห็นถึงความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับชีวิตของศิลปิน ทั้งมีผลสืบเนื่องมาจากความเครียดและปัญหา ความกดดันในการทำงาน ความเก็บกด ความอึดอัด ความวิตกกังวล รวมทั้งความหวัง ซึ่งซ่อนเร้นอยู่ในจิตใต้สำนึก

เทคนิคในการบันทึกภาพความฝันของวิมลมาลย์เป็นเทคนิคที่น่าสนใจ เผยให้เห็นถึงความละเอียดอ่อนของจิตใจและความเป็นผู้หญิงอย่างสมบูรณ์ นอกจากศิลปินจะใช้สื่อที่ส่วนใหญ่เป็นภาพถ่าย ภาพพิมพ์ อิงค์เจ็ต (ink jet) บนแผ่นใส และภาพที่สร้างขึ้นโดยการใช้นวัตกรรมของคอมพิวเตอร์ด้วยตัวเองให้เป็นสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายแล้ว การใช้ผ้าที่มีลักษณะบางเบาแน่นแสดงให้เห็นถึงความบอบบางของสตรีเพศ ผ้าสีขาวที่นำมาเย็บเป็นช่องและปกคลุมหมอนั้น ให้ความรู้สึกโล่งสะอาด บริสุทธิ์ ในขณะที่ผ้าสีดำสื่อความหมายถึงความมืด ความเร้นลับ คลุมเครือ เปรียบได้กับความฝันของคนเราซึ่งมีทั้งแสงบวกแสงลบ ด้านสว่างและด้านมืดของจิตใจ ความมีแก่นสาร เป็นเหตุเป็นผล และความล่องลอย ปราศจากความแน่นอนและความเหนือจริง ภาพต่างๆ ที่บรรจุอยู่ในผ้าทั้งสองลักษณะนั้นทำให้ผู้ดูงานต้องมองผ่านผ้าเข้าไปสู่ภาพ เป็นเสมือนการมองผ่านความฝันในยามหลับซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ยังจิตใต้สำนึกกับดิถีการโดยอิสระปราศจากการควบคุมใดๆ

ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า ภาษาฝันของวิมลมาลย์ คือสัญลักษณ์ที่มาจากประสบการณ์ในชีวิต ความทรงจำและความปรารถนาของตนเอง ศิลปินสามารถใช้ความภาษาของสัญลักษณ์ในความฝันและถ่ายทอดเป็นงานศิลปะในแนวสื่อประสมได้อย่างสัมฤทธิ์ผล ตัวอย่างที่น่าสนใจนั้น จะเห็นได้จากรูปทรงของกล่องที่มีมัลมาลย์นำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ของการกำหนดขอบเขตอารมณ์ ภาพของมารดาตามกลางห้องดอกไม้สีเหลือง ดูสวยงามเจิดจ้า มีความหมายถึงมารดาผู้ให้ปัญญา ความรัก ความอบอุ่น และความสุข

ภาษาฝันของวิมลมาลย์เป็นภาษาที่ไร้พรมแดนและมีความเป็นเอกลักษณะ นอกจากจะเป็นภาษาส่วนตัวแล้ว ผู้ดูยังมีส่วนในการได้ดูด้วยตา หู จมูก และประสาทสัมผัสของศิลปิน ผลจากของวิมลมาลย์ท้าทายและเชิญชวนให้ผู้ดูได้ค้นหาในจิตใต้สำนึกของตนเอง ความวิจิตรพิสดารของการฝัน การจินตนาการ เป็นสิ่งที่คนธรรมดาสามัญสามารถเข้าถึงได้

รศ.ดร.นงนุช งามน้อมศิลป์ อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Rama IX Art Museum Foundation

ภาษาความฝัน

กระเป๋าสีน้ำตาล ความเชื่อและความคิดส่วนตัว

กล่อง อารมณ์ที่ถูกจำกัด

กาแฟรสตี มีชีวิต

ไก่ โชคดี

เกือบถูกงูพิษฉก คิดรู้จะทำร้ายให้สู้ป้องกันตัว

เครื่องบินที่ระเบิดในสวนสาธารณะ เกิดปัญหาและความยุ่งยาก

โครงกระดูก ในที่สาธารณะที่สาเหตุ

จดหมายสีขาว ได้รับข่าวเกี่ยวกับการงาน

ช้าง เรื่องใหญ่หรือความขวญหรืออย่างมก

ของใส่เอกสาร เรื่องสำคัญ

ต้นไม้ วิถีการในครอบครัว

ถุงกระดาษที่ว่างเปล่า ความอึดอัดใจในเรื่องการเงิน

ที่รัดผม สิ่งผูกมัดตัวเอง

เทียนที่ยังไม่ได้จุดสองเล่มในลิ้นชัก ถึงความมืดหวังสองครั้งไว้ในใจ

น้ำแดง ประสบการณ์ความหวาน

บันได ขึ้นบันไดคือสถานการณ์ในชีวิต

ประคองปลาเงิน รวมมิตร รังสรรค์ใช้เงิน

ปลาหางนกยูง ความทรงจำวัยเด็กเกี่ยวกับเพื่อนที่ดี

เปิดน้ำปลาด้วยคัตเตอร์สีม่วง เกิดเสียงเรารวมมิตรมีสติ

ฝนตกปรอยๆ ผู้ประคองเพียงเล็กน้อย

ภาระกิจดักน้ำด้วยหัวกะโหลก ต้องทำหน้าที่ของตนแม้ไม่อยากทำ

มีครรภ์ มีความคิดใหม่เกิดขึ้นซึ่งต้องใช้เวลากว่าจะสำเร็จ

มือ โชคชะตา

แม่ในทุ่งดอกไม้สีเหลือง แม่ผู้ให้ปัญญาและความสุข

ร้องไห้ มีความเศร้าโศกเสียใจ

รู กับดักและปัญหา

ลูกไม้จากเถาแห่ง ผลของการทำงานจนถึงที่สุด

สับประดาสีเหลือง ความไม่เป็นธรรมชาติ

สิงโต ถูกคุกคามจากผู้มีอำนาจ

ลิขมพู รักแม่

เสื้อผ้า บุคลิกลักษณะภายนอกที่คนอื่นมอง

หญ้า คิดดิน

หนังสือภาษาญี่ปุ่น ควรเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นเพิ่มเติม

หนัคดีรูไปซ่อนตัวในกองทราย การหนีปัญหา

หลุมบ่อ เปิดรังเรื่องส่วนตัว

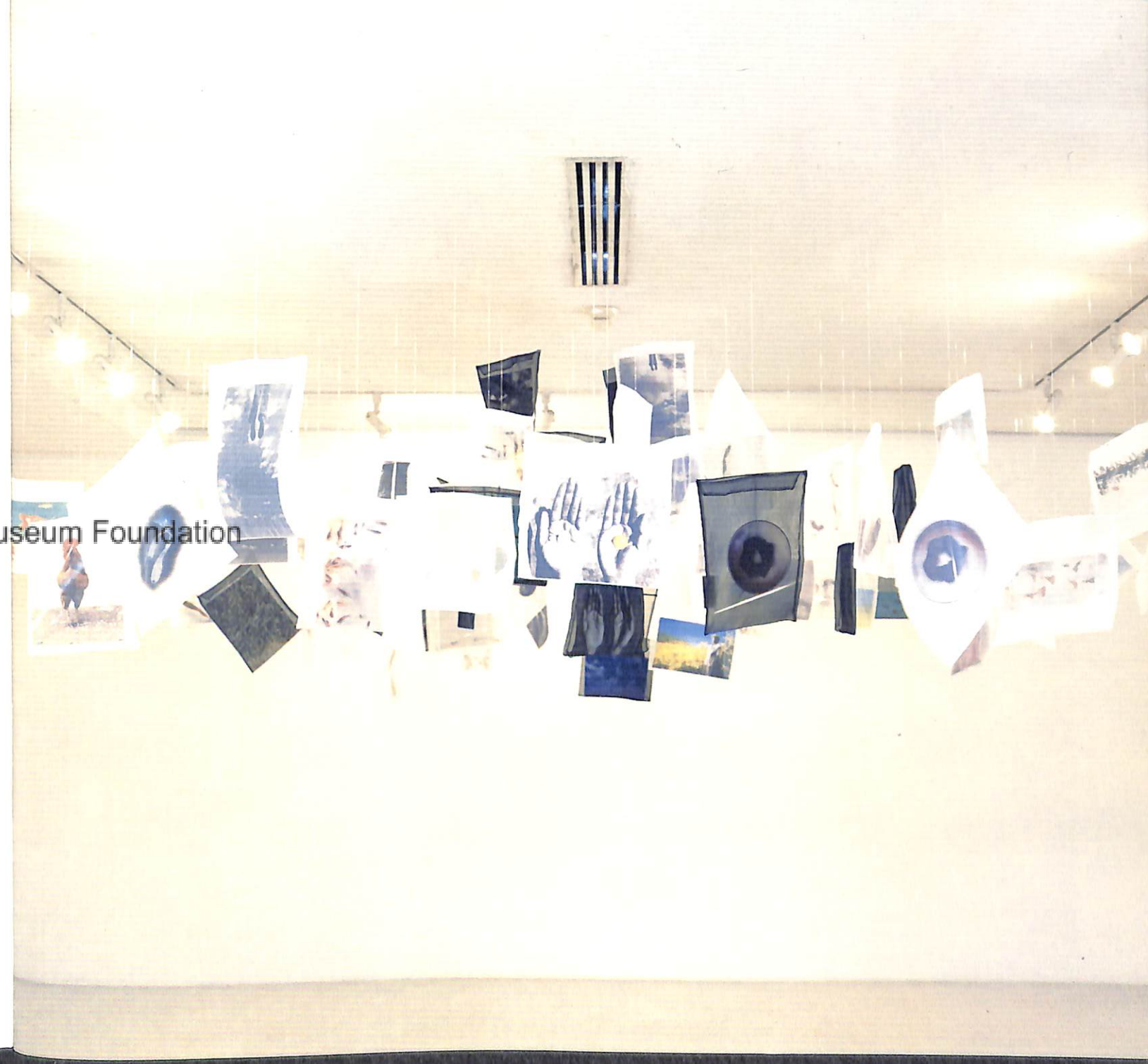
ทหารองเท้า ท้าความเข็ดมึนที่หายไป

หินสีขาวและสีเหลืองในมือ ความเชื่อมั่นและปัญญา

หีบ การเก็บรวบรวมความรู้สึก

เหาะ คือ เคารวะ

Rama IX Art Museum Foundation

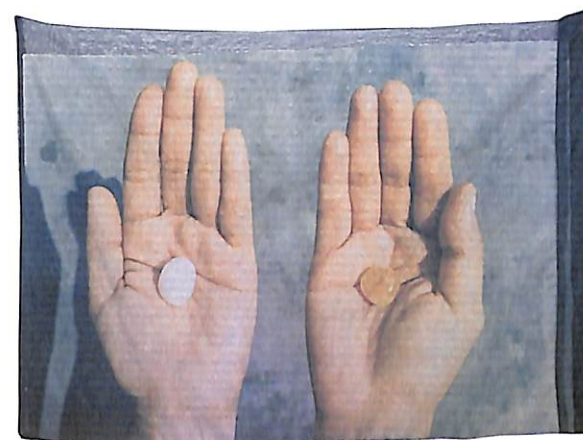
Rama IX Art Museum Foundation

Detail and installation view 25 x 32 cm each

90° Polyester inkjet on top square 50%

Black and 20% top square 50%

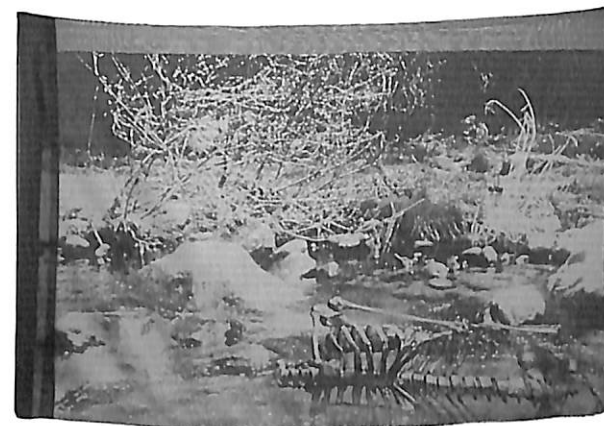

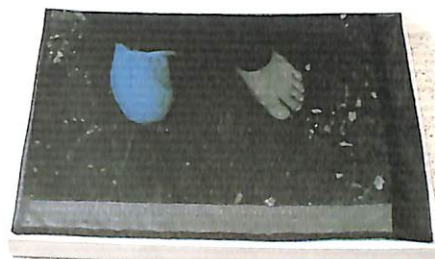
Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

